

Bonuspracticum Opamps

[2020-2021, door Marius Versteegen]

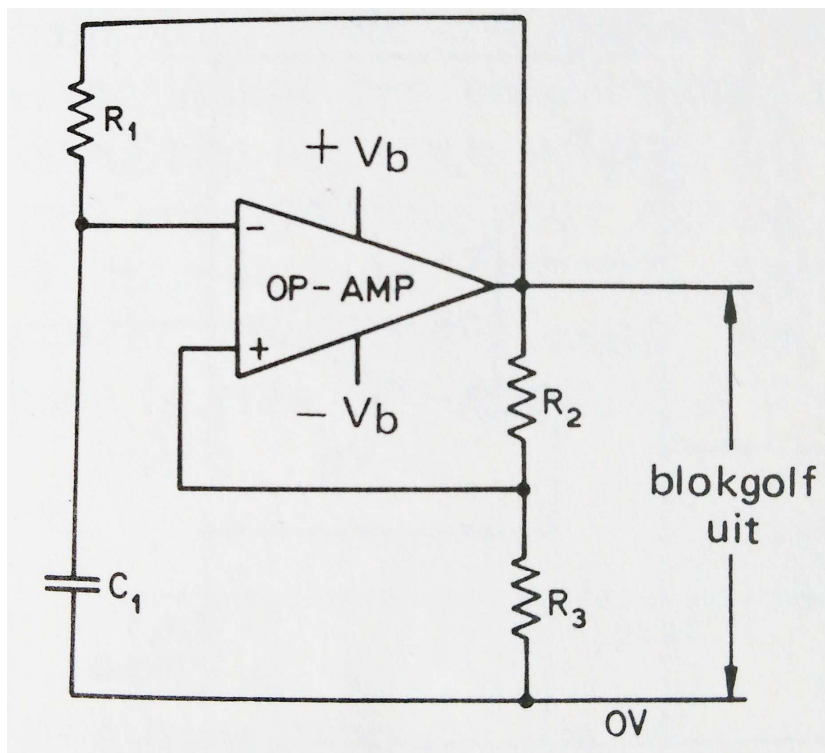
Inleiding

Dit is een **Optioneel Bonus-practicum** voor de geïnteresseerden.

Dit practicum kom je hier en daar een blokje genaamd “**RLA**” tegen. Dat staat voor “relais”. Je mag voor nu aannemen dat het zich gedraagt als een weerstand van 5 Ohm. Als er meer dan 1V over valt, is het relais “aangeschakeld”. Dat betekent dat er magnetisch een schakelaar wordt dichtgetrokken

Opgave 1: Relaxatie Oscillator

Ah, eindelijk tijd om te relaxen – met de Relaxatie Oscillator!

Neem voor deze opgave aan dat we kiezen dat $R_2 = R_3 = 1k$, en $V_b = 10V$

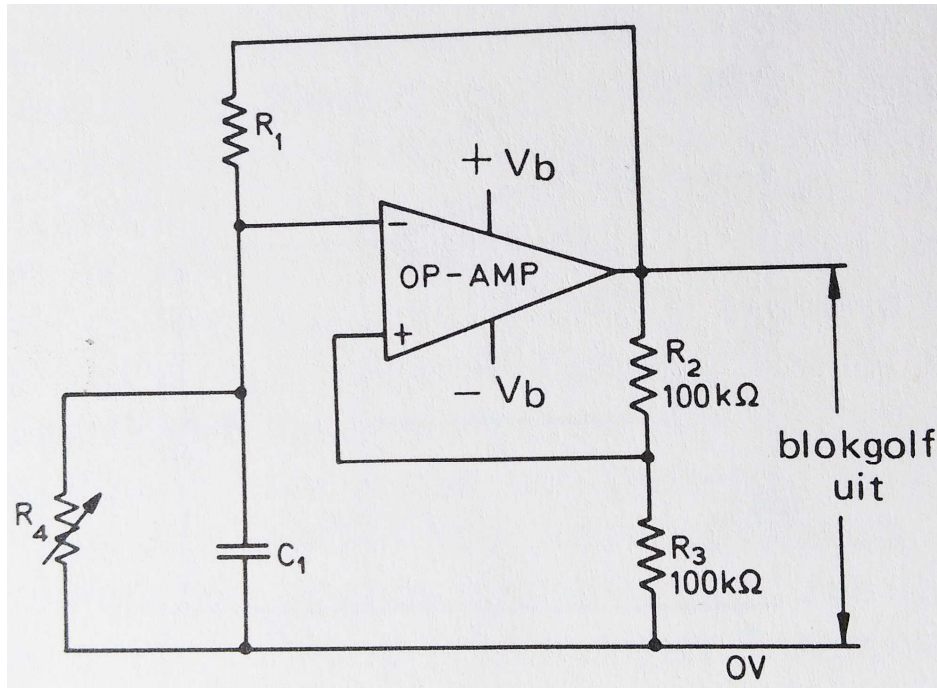
- Leg uit hoe bovenstaande schakeling werkt. Wat voor golfvorm verwacht je op de negatieve ingang van de opamp en waarom?
- Maak een gefundeerde schatting van de frequentie van de blokgolf in termen van R_1 , R_3 en C_1 .

Hints:

- Bedenk je bij welke spanning op C_1 de uitgang zal omklappen in het geval de uitgang $+V_b$ is, en in het geval de uitgang $-V_b$ is.

- Teken de laad-en ontlaadcurves van C_1 tussen beide waarden voor jezelf. Bedenk je daarbij dat binnen τ 63% (ongeveer $2/3$) van het totale ontlad(doele-) traject is afgelegd.

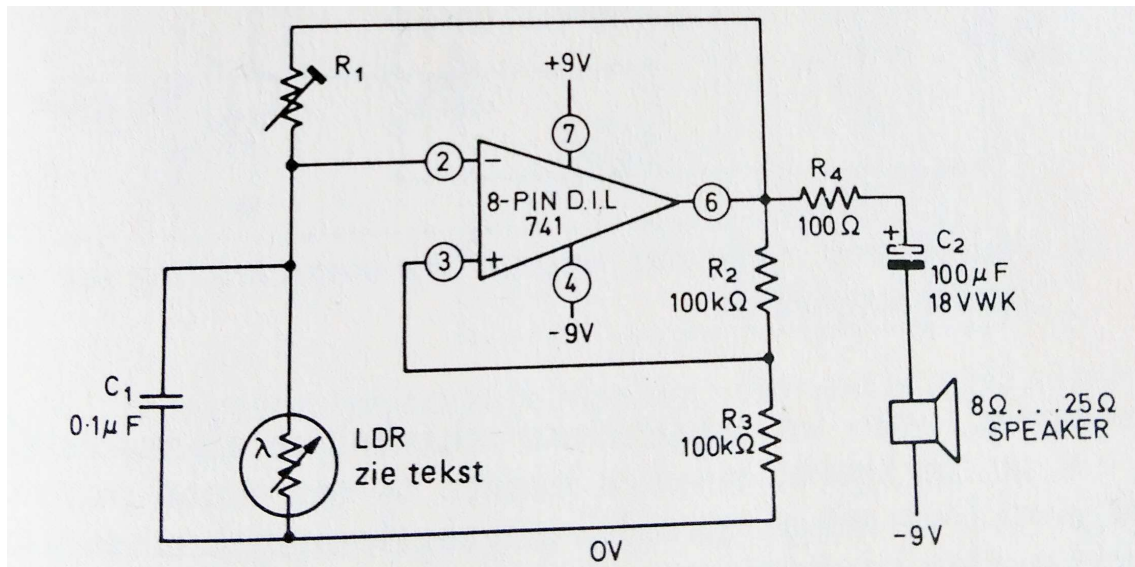
Opgave 2: Conditionele Relaxatie Oscillator

Bovenstaande schakeling oscilleert alleen zodra de instelbare weerstand R_4 groter is dan een bepaalde waarde.

- Leg uit waarom dat zo is.
- Geef een berekening van die waarde (in termen van alle componentwaarden waar het van afhangt).

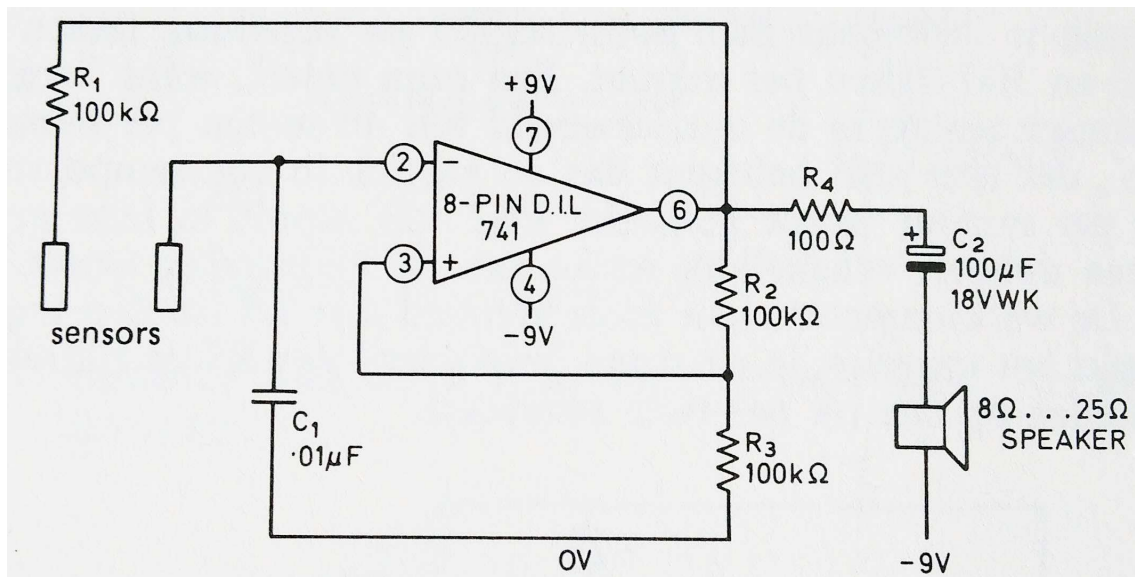
Opgave 3: Alarm als het ..

In bovenstaande schakeling is een LDR (Light dependent resistor gebruikt). De weerstand van een LDR neemt af naarmate er meer licht op schijnt.

- Wat is het gedrag van bovenstaande schakeling? Wat kun je instellen met de variabele weerstand R_1 ?

Opgave 4: Vochtmetr

- Leg uit hoe bovenstaande schakeling gebruikt kan worden om de mate van vochtigheid te horen.
- Leg uit hoe je met behulp van bovenstaande schakeling de vochtigheid kunt meten met een microcontroller die geen analoge input-pinnen heeft (alleen digitale input pinnen).

Opgave 5: Flash converter

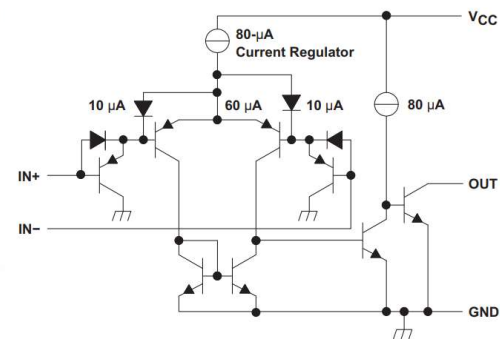
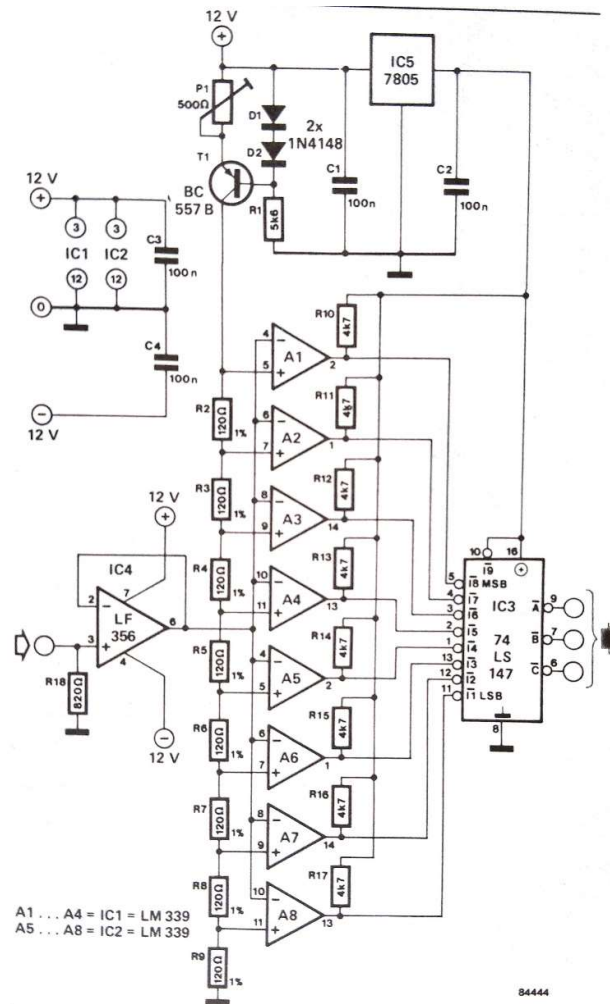
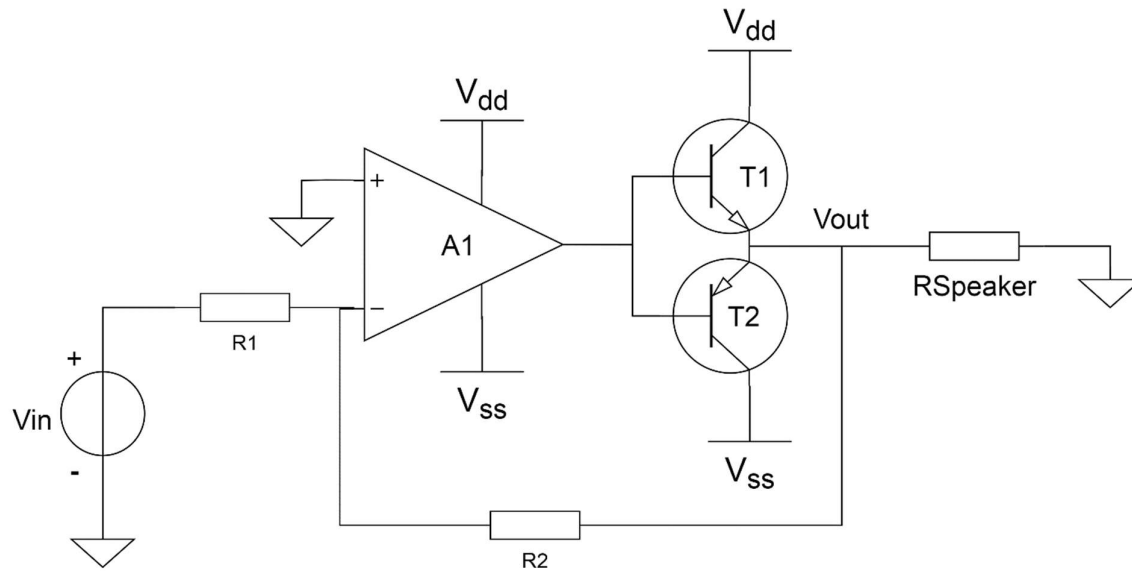

Figure 6. Schematic (Each Comparator)

Met deze schakeling kan een analoge ingangssignaal razendsnel omgezet worden naar een 3 bits binaire waarde. De 4.7k weerstanden zijn "pullup weerstanden". Die zijn in dit geval nodig omdat opamps A1 tm A8 open collector outputs hebben – ze kunnen zelf geen stroom "sourcen".

- Bedenk hoe de ADC conversie hier (in het circuit aan de linkerkant) in zijn werk gaat en leg het uit.
- (optioneel – bonus-sub-opgave)
Probeer uit te leggen hoe de comparator (de rechtse figuur) werkt.
Hint: lees ook de bijlagen van het document over opamps.

Bonus Opgave 1 (optioneel): Opamp Booster

Heb je twee powertransistoren liggen? Dan kun je een zwakke opamp spierballen geven. De configuratie T1, T2 heet een "klasse B trap".

- Bedenk en leg uit hoe bovenstaande schakeling werkt.
- Bij niet-ideale opamps is de versterking niet oneindig hoog. Bij deze opstelling geeft dat niet-charmant gedrag op momenten dat de uitgang de 0V passeert: Er verschijnen dan "spikes" in de uitgangsspanning, zogenaamde "crossover vervorming".

Hoe zou dat kunnen?

- Hint:

Transistors hebben een "parasitaire capaciteit" tussen basis-emitter en tussen emitter-collector".

- Heb je een idee hoe dat probleem verminderd zou kunnen worden?